

Protocol (Sociale) veiligheid

Oktober 2022

Inleiding.

Veiligheid is een primaire voorwaarde voor alle partijen om in het onderwijs te participeren en zich te ontwikkelen. Dit geldt voor leerlingen, ouders en medewerkers. In dit protocol staat beschreven hoe we er op Stapelhof met elkaar voor zorgen dat de school een veilige omgeving is en blijft. Onze doelen en uitgangspunten staan beschreven, net als onze preventieve aanpak op het gebied van gedrag. Er wordt in dit protocol verder beschreven hoe we omgaan met pesten en ander onwenselijk gedrag binnen de school, welke stappen worden ondernomen in het geval van schorsing of verwijdering van leerlingen en hoe te handelen bij het weglopen van een leerling.

1. Doelen.

- Leerlingen, medewerkers, ouders en andere betrokkenen voelen zich veilig op school (sociaal, psychisch en fysiek).
- Leerlingen, medewerkers, ouders en andere betrokkenen weten wat ze kunnen doen ter preventie van onveilige situaties en hoe ze kunnen handelen als het toch onveilig wordt.

2. Missie van onze school.

Stapelhof is een school waar kinderen tot bloei kunnen komen en gevoel van eigenwaarde en perspectief krijgen. Kinderen en ouders zijn bij ons welkom. We waarderen en zien de kinderen zoals ze zijn, als mens met al hun talenten. We werken als team vanuit gezamenlijk eigenaarschap met expertise en passie.

Een belangrijke manier om volgens deze missie, waar wij als team van Stapelhof voor staan, te kunnen werken is onze keuze om een kanjerschool te willen zijn. Uitgangspunt van de Kanjertraining is namelijk dat elk kind goed is en in de basis graag goed wil doen.

De kinderen worden bij ons op school (be)geleid. De Kanjertraining sluit hier goed bij aan. Kinderen leren in de Kanjertraining heel duidelijk om zelf problemen op te lossen, maar lukt dit niet dan zijn wij er als leerkrachten om ze te helpen.

Wij willen op school het geluk en gevoel van eigenwaarde bevorderen. Om dit te bereiken gebruiken we de Kanjertraining en het programma 'Goed van start' als kapstok. We gaan uit van drie preventieniveaus van gedrag.

De school heeft een open karakter en wil graag samen met ouders een oplossing vinden bij problemen zoals bijvoorbeeld (vermoedens) van pesten.

3. Onze uitgangspunten.

Stapelhof streeft een positieve, opbouwende sfeer na en doet dat binnen de kaders van de wet enerzijds en binnen het kader van de Kanjerafspraken anderzijds. De volgende uitgangspunten staan daarom centraal:

- We vertrouwen elkaar
- We helpen elkaar
- We werken samen
- We hebben plezier
- We doen mee

Deze kernwaarden zijn zichtbaar door middel van palen in de kuil en het aquarium

(personeelskamer).

Vanuit deze kernwaarden zijn de gouden schoolregels opgesteld:

- Plezier – een fijne schooldag, begint met een lach!
- Samen – wij laten merken hoe goed wij kunnen samenwerken!
- Veiligheid – netjes lopen in de rij, dat hoort er altijd bij!
- Kind centraal – iedereen is anders, groot of klein, je mag jezelf zijn!
- Rijke leeromgeving – spullen van jou, spullen van mij, wij zorgen ervoor, dan blijven we blij!
- Eigenaarschap – denk eerst na voordat je iets doet, dat voelt ook voor de ander goed!

Ook deze schoolregels hangen zichtbaar in de hal. Aanvullend staan in bijlage 1 praktische afspraken genoteerd die onder deze regels vallen zodat alle betrokkenen weten wat er verwacht wordt.

Iedere groep maakt bij de start van het schooljaar de klassenregels (zilveren regels).

4. Preventieniveaus van gedrag.

Binnen passend onderwijs dient er planmatig te worden gewerkt, óók aan gedrag en sociaal emotioneel leren.

Binnen de ondersteuning die we leerlingen op onze school bieden maken we onderscheid in drie niveaus (figuur 1):

Niveau 1: Primaire preventie (gericht op alle leerlingen).

Primaire preventie bestaat uit een algemene, universele aanpak die bestemd is voor alle leerlingen uit een groep. De maatregelen op dit niveau bestaan uit goed klassenmanagement, juist pedagogisch handelen, een planmatige aanpak van groepsvorming, systematische aandacht voor sociaal emotioneel leren en een preventieve groepsaanpak van pesten. Op Stapelhof geven we aan deze zaken invulling door de 'Kanjeraanpak' te hanteren, 'Goed van start' in te zetten en planmatig te werken aan effectief leerkrachtgedrag. Het is vooral dit niveau waar de leerkracht zijn tijd en energie in steekt: een investering in de toekomst van allen. De ervaring leert dat deze aanpak voor 85-90% van de leerlingen meer dan voldoende is.

Niveau 2: Secundaire preventie (gericht op sommige leerlingen).

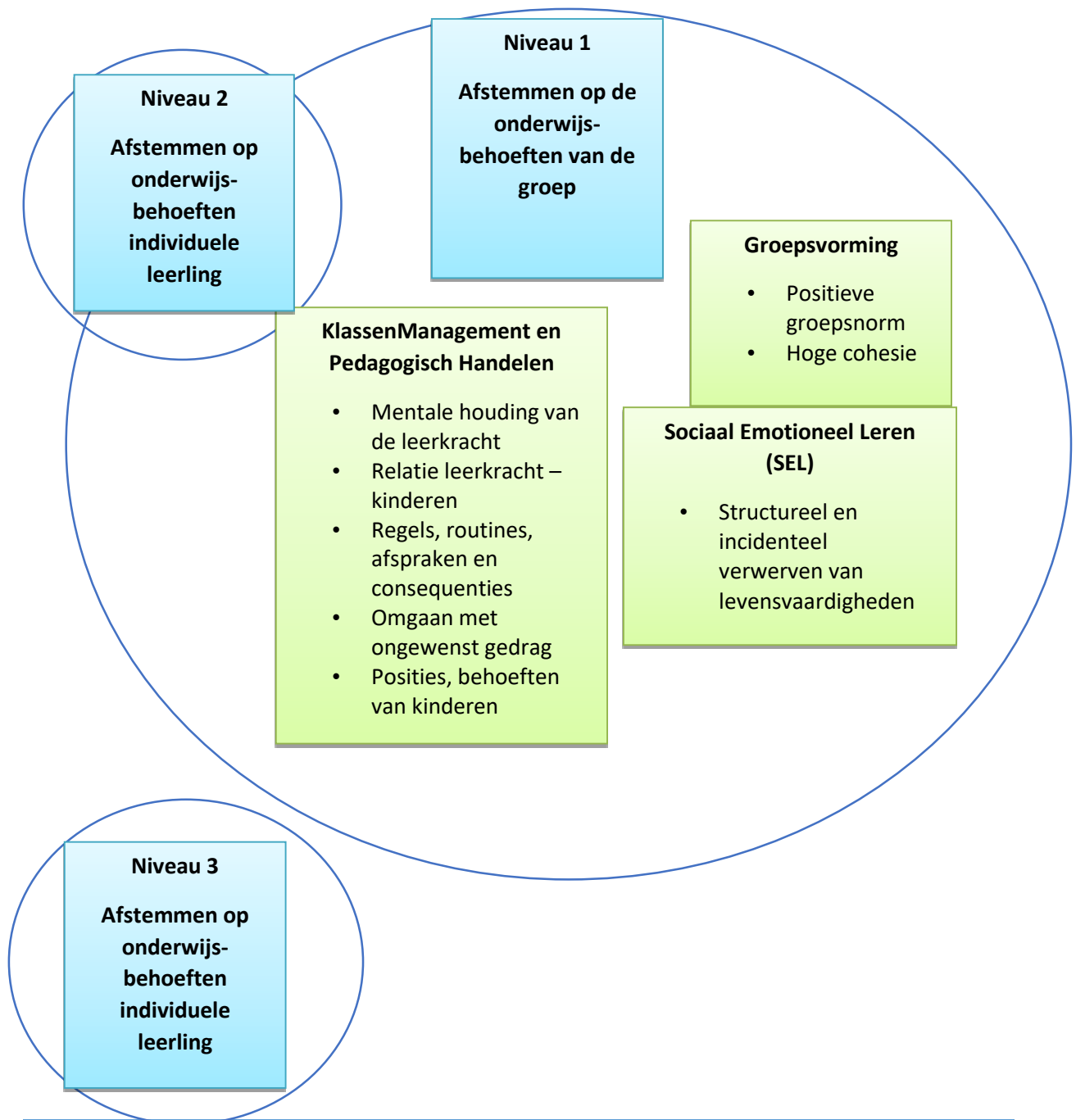
Voor 7-10% van de leerlingen is een aanpak op schoolniveau alléén onvoldoende. Het betreft hier leerlingen die meer dan anderen het risico lopen zich problematisch te ontwikkelen. De interventies op dit niveau richten zich specifiek op het aanpakken van invloedrijke risicofactoren in het kind en/of de omgeving. Binnen onze school geven we aan dit niveau bijvoorbeeld vorm door het maken van individuele afspraken gericht op specifieke onderwijsbehoeften van een leerling, het bieden van individuele begeleiding bij conflicten of ongewenst gedrag en het samenwerken met ambulant begeleiders. Het is de opzet om via een kortdurende, intensieve aanpak de leerling weer op het goede spoor te krijgen.

Niveau 3: Tertiäre preventie (gericht op enkele leerlingen).

Zo'n 3-5 % van de leerlingen profiteert in onvoldoende mate van preventiemaatregelen op primair en secundair niveau. Het kan gaan om leerlingen met ernstig ordeverstoring en regelovertredend gedrag of leerlingen met ernstige internaliserende problematiek. Zij zijn gebaat bij een gedragsfunctieanalyse (Waarom doen ze wat ze doen?) en extra ondersteuning die zeer nauw

aansluit bij de ontwikkelingsbehoefte. Bij de gedragsaanpak kunnen meerdere partijen worden betrokken: leraren, ouders, klasgenoten en externe hulpverleners. Binnen onze school kunnen leerlingen die behoefte hebben aan dit derde niveau geplaatst worden in onze structuurgroep, voor verdere toelichting zie 'notitie structuurgroep'. Wanneer langdurig blijkt dat we leerlingen op dit niveau niet de voor hen passende begeleiding en ondersteuning kunnen bieden zal een verwijzing naar speciaal onderwijs volgen.

De verwachting is dat met een goed uitgewerkt programma op het eerste niveau, er minder specifieke maatregelen en interventies nodig zijn op het tweede en derde niveau. De kans dat een individuele leerling met problematisch gedrag wordt gestigmatiseerd, is op die manier gereduceerd.

Het vervolg van deze notitie zal verder ingaan op de invulling van de verschillende zorgniveaus binnen Stapelhof. Hierbij dient ten slotte opgemerkt te worden dat grenzen tussen de verschillende preventieniveaus niet altijd scherp aan te geven zijn. We zetten ons in om steeds, afhankelijk van de leerling, groep en context, passend en 'op maat' te handelen.

5. Preventie.

Op Stapelhof vinden we het preventief werken aan, en onderhouden van, de veiligheid binnen onze school erg belangrijk. We geven dit vorm door 'de Kanjeraanpak' te volgen, het programma 'Goed van start' te gebruiken en planmatig te werken aan effectief leerkrachtgedrag.

5.1 Kanjertraining.

Onze leerlingen krijgen wekelijks een kanjerles aangeboden. Daarnaast sluit het handelen van het team richting leerlingen, ouders en andere betrokkenen steeds aan bij de uitgangspunten van Kanjer. Kernpunten in de aanpak van het team en in het lesaanbod zijn:

1. De Kanjerafspraken.
2. Denk goed over jezelf en de ander.
3. Pieker niet in je uppie, maar deel je zorgen met de ander, bij voorkeur met je ouders.
4. Denk oplossingsgericht.
5. Geef op een nette manier je mening en doe je voordeel met kritiek die je krijgt.
6. De school maakt onderscheid tussen onvermogen en onwil.
 - 6a. Is er sprake van onvermogen, dan mag deze leerling erop vertrouwen dat hiermee rekening wordt gehouden. Deze leerling heeft veel te leren in een moeizaam proces. De omgeving heeft daar begrip voor.
 - 6b. Is er sprake van onwil, dan krijgt deze leerling een grens gesteld, ook als dat samengaat met onvermogen. Bij onwil kan geen beroep meer worden gedaan op begrip vanuit de omgeving. Die rek is eruit. Het kan namelijk niet zo zijn dat de omgeving overal rekening mee moet houden, en dat het onwillige kind om wat voor reden dan ook 'de eigen gang' mag gaan.
7. Hulp in de vorm van een maatje/buddy/tutor (bemiddeling).
8. Duidelijk schoolbeleid en handhaving ervan.

5.1.1 De petten.

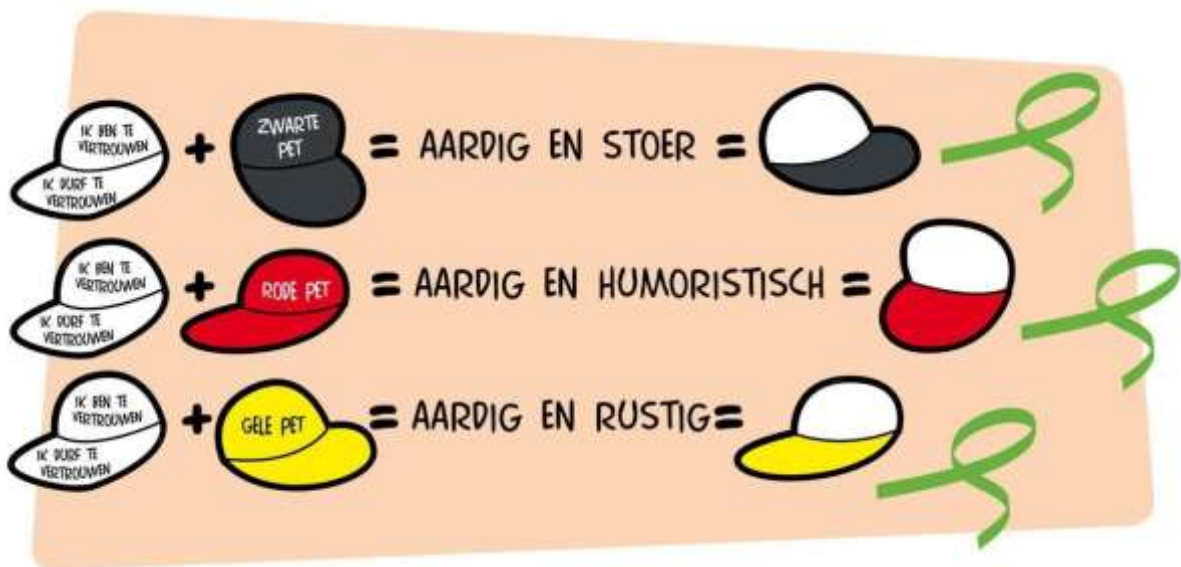
Kanjertraining maakt gebruik van petten die staan voor het gedrag dat de kinderen vertonen. Het is de bedoeling dat kinderen zich hierdoor bewust worden van hun eigen gedrag en dat ze voor bepaald gedrag kunnen kiezen.

- Witte pet/ Tijger
De tijger is een kanjer. Hij/zij is tevreden met zichzelf, komt voor zichzelf op en voor anderen. Maar weet ook wanneer het tijd is om weg te lopen.
- Rode pet/ Aap
Neemt niemand serieus ook zichzelf niet, hij/zij lacht overal om. Het is een meeloper en hij/zij versterkt hierdoor het gedrag van de vogel.
- Gele pet/ Konijn

Heeft een negatief zelfbeeld en komt niet voor zichzelf op of voor anderen. Loopt liever snel (bang) weg.

- Zwarte pet/ Vogel
Vindt zichzelf geweldig en anderen helemaal niks. En laat dat aan andere kinderen voelen. Alle anderen deugen niet en hij/zij bepaalt zelf wel wat hij doet. Hij/zij pest andere kinderen.

We willen met de Kanjertraining bereiken dat alle kinderen zich gaan gedragen als een witte pet. Elk met zijn eigen karakter als basis.

Stapelhof zet middels de Kanjerlessen in op het versterken van het onderling vertrouwen en het besef dat het goed is elkaar te helpen. Binnen dat kader speelt niemand de baas, hebben we plezier met elkaar, en ben je of blijf je niet zielig. Duidelijk wordt gesteld dat de leerlingen ten opzichte van elkaar niet de baas zijn. De leerkracht daarentegen is op school 'de baas/ het gezag' en de ouders zijn dat thuis.

Als een conflict zich tussen kinderen afspeelt dan zullen wij kiezen voor een oplossingsgerichte aanpak. Dat wil zeggen: we zoeken een oplossing die alle partijen (zo veel mogelijk) recht doet, en borgt gemaakte afspraken. Een oplossingsgerichte aanpak is te onderscheiden van een wraak- en haatgerichte aanpak (vormen van bedreiging en kwaadsprekerijen) of een zeurgerichte aanpak (indirecte kwaadsprekerijen en slachtofferschap). Kortom: we doen elkaar recht.

5.2 Goed van start.

Naast de Kanjeraanpak kiezen we ervoor om elk jaar het programma 'Goed van start' in te zetten. Hiermee ondersteunen we een positieve groepsvorming in de klassen.

Samen met de leerlingen maakt de leerkracht afspraken over de gang van zaken in de groep. In een aantal klassenvergaderingen worden vragen besproken als: Wat voor groep willen wij zijn? Welke afspraken en routines gelden er? Hoe wordt goed gedrag beloond? Het heeft een enorme impact om

regels niet voor te schrijven, maar leerlingen actief te betrekken bij het opstellen ervan. Daardoor voelen ze zich meer betrokken bij de sfeer in de klas. Leerlingen nemen verantwoordelijkheid voor wat er gezamenlijk is afgesproken. Naast deze klassenvergaderingen zetten we gerichte activiteiten in om te werken aan de sociale verbondenheid in de groep. Zo zorgen we ervoor dat de groepen fijne groepen worden, waarin iedereen zich prettig voelt.

Een zichtbaar onderdeel van het programma 'Goed van start' is de consequentieladder die we indien nodig gebruiken. Hiermee maken we leerlingen duidelijk dat ongewenst gedrag consequenties heeft. De ladder maakt voor leerlingen inzichtelijk hoe zij zich gedragen ten opzichte van wat er verwacht wordt. De inzet van de ladder is in de groepen op de Stapelhof vrijwel niet nodig.

Aan het begin van elk schooljaar wordt het programma op de voorgeschreven manier gevolgd, daarna wordt het onderhouden door het regelmatig houden van klassenvergaderingen. Uiteraard intensiveren we de aanpak als daar binnen de klas behoefte aan is, bijvoorbeeld na de kerstvakantie of bij het starten van nieuwe leerlingen of een nieuwe leerkracht in de groep.

5.3 Effectief leerkrachtgedrag.

We zijn ons bewust dat ons eigen handelen een grote invloed heeft op het schoolklimaat.

6. Pesten en onwenselijk gedrag.

Voordat we ingaan op het handelen van teamleden en directie in het geval van pesten of ander onwenselijk gedrag staan we eerst stil bij het verschil tussen plagen en pesten. Wanneer is er nu sprake van plagen en wanneer is er sprake van pestgedrag? Het is belangrijk om het verschil duidelijk te hebben, ook voor de kinderen zelf. Het meest eenvoudige onderscheid is dit: Plagen gebeurt in het zicht van de leerkrachten. Pesten gebeurt achter de rug van leerkrachten. Daarom weet een leerkracht zelden uit zichzelf wat er zich precies afspeelt tussen de kinderen onderling. De leerkracht moet hierover worden geïnformeerd door de leerlingen zelf.

Definitie van pesten: Een kind wordt gepest wanneer het herhaaldelijk last heeft van negatieve acties van een ander (fysiek, verbaal of psychologisch, direct of via internet of mobiel) die op hem of haar zijn gericht, en waarbij de macht ongelijk is verdeeld.

De Kanjertraining gaat ervan uit dat in de meeste gevallen dat een kind zich gepest voelt, de 'pester' niet de bedoeling heeft de ander pijn te doen. Wanneer de gevolgen voor de gepeste duidelijk worden gemaakt aan de pester, zijn de meeste kinderen bereid hiermee te stoppen. En als dat niet voldoende is, dan wordt duidelijk gemaakt wat de sociale gevolgen voor de pester zelf zullen zijn (cruciaal in het ontstaan en het in stand houden van pesten zijn de reacties van leeftijdsgenoten op de pester. Zolang deze het pesten blijven aanmoedigen, is het voor de pester moeilijker om hiermee te stoppen. Heerst er in een klas een mentaliteit van respect en vertrouwen, dan zal er minder gepest worden dan wanneer er een onveilige sfeer heerst, waarin kinderen zich moeten bewijzen en bezig zijn met hun status in de groep). Pesten gebeurt per definitie achter de rug van degene die kan ingrijpen, zoals een vader/moeder, juf of meester. Dat betekent dat er goed moet worden samengewerkt tussen school en ouders enerzijds en dat kinderen moet worden geleerd hoe zij kunnen aangeven dat zij zich gepest voelen, of merken dat er in hun omgeving wordt gepest.

Veel ouders verlangen van een school dat 'het kwaad' (= de pester) moet worden bestreden, en dat 'het goede' moet worden beschermd. Stapelhof kiest er echter niet voor om kinderen te beoordelen als behorend bij 'kwaad of goed'. Ieder mens maakt

weleens fouten. De weg van de mens, en die van het kind in het bijzonder, gaat met vallen en opstaan. Kinderen hebben het recht daarin te worden begeleid en te worden opgevoed. Ouders hebben die opvoedingsplicht evenals leerkrachten.

In gesprek met kinderen (en ouders) wordt de voorwaarde gehanteerd dat binnen de kaders van de Nederlandse wetgeving veel mag zolang je rekening houdt met elkaar. Jij hoeft je niet onveilig te voelen door het gedrag van de ander, en die ander hoeft zich niet onveilig te voelen door jouw gedrag. Kortom: je gedraagt je.

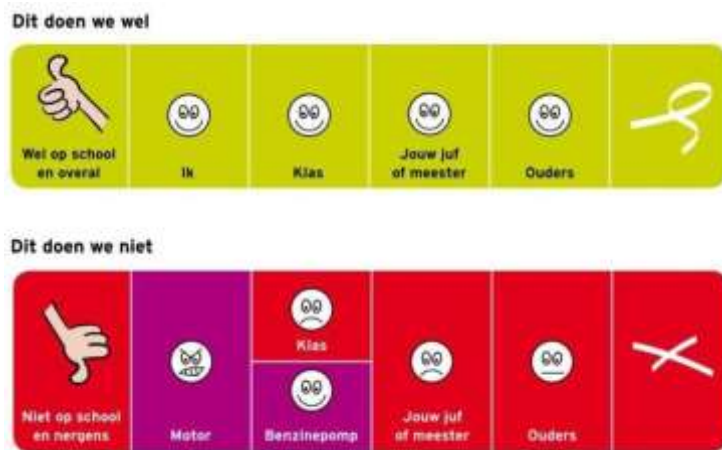
Deze anderen zijn:

1. Jouw klasgenoten en andere leerlingen op school;
2. De leerkrachten, de directie, de ouders van andere kinderen;
3. Jouw ouders, die trots op je kunnen zijn. Omdat jij iemand bent die is te vertrouwen. Als je iets vertelt, dan vertel je het hele verhaal en niet toevallig het belangrijkste stukje even niet;
4. Mensen die op eenzelfde manier doen als jij, maar ook mensen die anders doen dan jij.

Stapelhof neemt het overzicht van de smileys als uitgangspunt: 'Het is prima dat jouw vrienden het leuk vinden wat jij bedenkt en doet, maar als de rest van de klas dat niet leuk vindt, evenals jouw juf of meester, (en jouw ouders als die erachter komen) dan gaan we dat niet doen op school'.

Je blijft fatsoenlijk en je laat je gedrag niet bepalen door je uitdager(s): 'Geef geen benzine

aan vervelend lopende motortjes.' Mocht een leerling zich niet willen houden aan de eenvoudige afspraken zoals weergegeven in de smileys, dan wordt dat met de ouders van het betreffende kind besproken. In dit gesprek wordt ervan uitgegaan dat de ouders met ons willen meedenken om een oplossing te zoeken die goed is voor het eigen kind, andere kinderen, de leerkracht, de school en de buurt.

6.1 KanVas.

Wij laten de leerlingen vanaf groep 5 twee keer per jaar de leerlingvragenlijst invullen van het Kanjervolg- en adviessysteem (KanVas). Leerkrachten vullen de docentvragenlijst in. Ook wordt de vragenlijst sociale veiligheid van Vensters 2 keer per jaar ingevuld. Op deze manier brengen wij stelselmatig de sociale situatie van de groep in kaart waarbij de leerkrachten mogelijke problemen tussen kinderen tijdig kan signaleren. Dit helpt om pesten beter en sneller aan te pakken.

Uitslagen van deze vragenlijsten gebruiken we niet alleen om pesten te signaleren. Naar aanleiding van de uitslagen wordt het onderwijsaanbod afgestemd op de behoeften van de groep en individuele leerlingen op het gebied van sociaal-emotioneel leren. Iedere leerkracht vult na het afnemen van KanVas een groepsfeerdocument in waarin zij haar groep in kaart brengt.

Binnen de groepsbesprekingen 'gedrag', in november en april, wordt deze aanpak door de leerkracht met de intern begeleider besproken.

De uitslag van de vragenlijst sociale veiligheid wordt daarnaast op schoolniveau geanalyseerd. Opvallende zaken worden met het team besproken. Van daaruit kunnen indien nodig passende acties worden uitgezet.

6.2 Melden van pesten:

Ouders, leerlingen en betrokkenen kunnen zich altijd richten tot de (eigen) leerkracht, intern begeleider of directie. Ook de vertrouwenspersonen (zie schoolgids) kunnen hierbij helpen.

6.3 Meer dan pesten alleen.

De Kanjeraanpak die we op Stapelhof volgen richt zich op meer dan pesten alleen. Kinderen leren om te gaan met vervelend gedrag van een ander. Kinderen die zich misdragen worden aangesproken op hun verantwoordelijkheid en hun verlangen het goede te doen. De meeste kinderen bedoelen het goed, maar zo komt het dan niet over. Daarin wijkt een kind niet af van veel volwassenen. Als zoiets zich voordoet, dan is het goed dat het kind wordt gecorrigeerd. Omdat leerkrachten (en ouders) niet alles zien, is het van belang dat kinderen zelf ook enige zelfredzaamheid vertonen. Kinderen kunnen best aan elkaar vertellen dat ze last hebben van bepaald gedrag. Omdat kinderen, op een enkeling na, niet vervelend willen doen, zijn op dit niveau de meeste problemen op te lossen.

In de Kanjertraining wordt expliciet geoefend in rollenspelen hoe je kunt reageren op vervelend gedrag. Dit gebeurt met gedragsrollen met behulp van verschillende petten. Kinderen leren recht op te staan, de ander aan te kijken en te zeggen: 'Ik vind dit vervelend, wil je ermee stoppen?' Vervolgens lopen ze naar een andere leerling die ze kunnen vertrouwen (een 'maatje', een 'buddy'). Daar gaat de leerling niet zeuren, maar gaat samen met de buddy/ het maatje iets anders doen. Als het op deze manier niet oplost, dan gaat de leerling samen met zijn maatje naar de juf of meester. Tijdens dit rollenspel hebben medeklasgenoten de neiging om te giechelen om het grensoverschrijdend gedrag van de uitdager. Aan deze leerlingen wordt duidelijk gemaakt dat dit giechelgedrag het pestgedrag van de uitdager versterkt. Ze geven als het ware 'benzine' aan een vervelend lopend motortje. De leerlingen leren geen voeding (benzine) meer te geven aan vervelend gedrag. Zo oefent niet alleen de gepeste, maar ook de omstander.

6.4 Wat is grensoverschrijdend gedrag?

Grensoverschrijdend gedrag kan op verschillende manieren plaatsvinden: verbaal, fysiek, materieel. Het kan bijvoorbeeld gaan om pesten, agressief gedrag, spullen kapot maken of stelen, discriminatie en seksuele toenadering of –intimidatie. Het gedrag kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn, maar degene die er mee wordt geconfronteerd ervaart het als ongewenst en onaangenaam.

Grensoverschrijdend gedrag wordt op Stapelhof gerapporteerd in Parnassys onder 'incidenten'.

Elke situatie van grensoverschrijdend gedrag staat op zichzelf, en is situationeel/ contextueel en vraagt een eigen afweging en aanpak. Wat bij het ene kind goed werkt, werkt bij het andere kind averechts. Toch zijn er wel wat vuistregels te creëren.

Een school is een plek om te leren, daar moet het dus veilig zijn. Binnen de school moet de nadruk liggen op vertrouwen, maar dat kan alleen bestaan als er helder en duidelijk gezag is. De smileyposter geeft hiervoor een duidelijk kader: het moet goed zijn voor jou en de ander.

6.5 Fysieke veiligheid in gevaar?

Als een kind of ouder grensoverschrijdend gedrag vertoont, is het eerste wat van belang is: Is de fysieke veiligheid in het geding van de leerkracht, het kind of de omstanders? Voorbeelden zijn: schaar gooien door de klas, met een mes dreigen, agressie, dreigen met een waakhond loslaten etc. In dat geval gaan we niet eerst begrijpen en rustig in gesprek, het is dan een kwestie van handelen en grenzen stellen. Veiligheid staat voorop. Een optie zou dan kunnen zijn dat de leerkracht met de hele klas de ruimte verlaat. De leerkracht stuurt een andere volwassene naar het kind toe om het kind tegen zichzelf te beschermen.

Het heeft altijd de voorkeur om van kinderen af te blijven als leerkracht. Indien er echter geen alternatief is, is het ook de plicht om in te grijpen om gevaar te voorkomen. Dus vechtende kinderen uit elkaar halen nadat je duidelijk hebt gezegd: Uit elkaar nu!

Bij fysieke onveiligheid of agressie zakt een leerling direct op de consequentieladder naar 'nadenk opdracht'. De leerling wordt hierdoor gedwongen terug te kijken op zijn gedrag. Daarnaast worden ouders geïnformeerd. Ook verbale agressie wordt op onze school nadrukkelijk afgekeurd. In dit geval volgt een consequentie naar inzicht van de medewerker, passend bij de specifieke situatie en de betreffende leerling.

Bij schade bieden we de leerling een mogelijkheid tot *herstelrecht*:

Voorbeelden:

Fysiek iets aangedaan: knuffel geven

Iets stuk gemaakt: koop een nieuwe

Uitgescholden: excuusbrief schrijven

Weglopen: tijd inhalen

Racisme: werkstuk maken over tweede wereldoorlog

In de begeleiding van de leerling gaan we op zoek naar is hier sprake van onwil of onmacht? In beide gevallen verwachten we echter dat ouders het gedrag ondubbelzinnig afkeuren. Doen ouders dit niet, dan gaat deze leerling naar een andere klas tot de rust, veiligheid en het vertrouwen binnen de klas voldoende is hersteld. Zijn er aanwijzingen dat de leerling het gedrag in die klas ook zal laten zien, dan komen we in een situatie van schorsen c.q. verwijderen binnen de grenzen van de leerplichtwet. Hieronder wordt dit stap voor stap uitgelegd.

6.6 Onmacht versus Onwil

De Kanjertraining en het team van Stapelhof hebben als uitgangspunt dat kinderen zich

niet willen misdragen, maar het gaat wel eens mis. Dat is niet erg, daar leren kinderen van. Toch zijn er soms kinderen die zich wel willen misdragen. We maken dan ook een onderscheid tussen onmacht en onwil in de aanpak van grensoverschrijdend gedrag. In de bijlage 2 zijn handvatten grensoverschrijdend gedrag stapsgewijs weergegeven en hoe te reageren in beide gevallen.

Bij sommige kinderen is het moeilijk uit te maken of er sprake is van onmacht/onvermogen/beperking of onwil. De Kanjertraining is van mening dat hier een 'streng' onderscheid in moet worden gemaakt. Dit onderscheid zit door de hele Kanjertraining heen.

6.6.1 Onmacht.

Kinderen die zich misdragen, maar dat niet willen, worden ondersteund en geleerd hoe zij zichzelf kunnen beheersen. Dat vindt plaats in samenwerking met de ouder(s) van deze leerling. Het kan zijn dat een kind het moeilijk heeft met zichzelf of met de omstandigheden waarin het verkeert. Maar desondanks probeert het kind er iets van te maken. Zo zijn er kinderen met onvermogen zoals autisme, ADHD, moeilijke (gezins)omstandigheden of andersoortige beperkingen die ondanks hun onvermogen er alles aan doen om zich aanvaardbaar te gedragen. Dat het misgaat is niet erg. Het zijn leermomenten.

Wat helpt is:

- Met ouders en kinderen moet worden besproken dat onvermogen, beperkingen en omstandigheden geen vrijbrief zijn voor wangedrag. Ook dit kind moet leren zich fatsoenlijk te gedragen zodat klasgenoten zich veilig voelen. Wanneer ouders tegen hun kind blijven zeggen dat hij/zij er niks aan kan doen, dan krijgt het kind een vrijbrief om zich te misdragen. De inzet, de motivatie, de urgentie is nodig om het kind ander gedrag te leren.
- Een groot deel van kinderen met gedragsproblemen (75%) heeft moeite met het begrijpen van taal. Dit wordt vaak over het hoofd gezien. Pas je taalgebruik dus aan.
- Ouders en leerkrachten geven (op een rustig moment) inzicht in de gevolgen van het gedrag van het kind: 'Als je zo doet, gebeurt er dit (kinderen willen niet meer met je omgaan/ kinderen worden bang van jou/we kunnen niet werken in de klas, dus je moet uit de klas'. Hierdoor raken kinderen gemotiveerd om anders te reageren. Het reguleren van emoties begint bij de motivatie.
- Ouders en leerkrachten stellen helpende vragen: 'Wil jij je zo gedragen? Wil jij dat ik/wij jou zien als...? Hoe ga je het de volgende keer doen? Hoe herstel je de emotionele en/of materiële schade? Kunnen we op deze manier weer verder met elkaar?'
- We geven duidelijke instructie welk gedrag we wel van het kind willen zien. Dus niet wat niet, maar vooral wat wel.
- Kind uit omgeving halen, soms juist bij leerkracht houden.
- Omstanders wegsturen.
- Kind voorbereiden op nieuwe situaties voordat de hele klas instructie krijgt.
- Coachingsgerichte benadering: voordoen is nadoen, 'je bent de moeite waard maar dit gedrag kan niet', op zoek gaan naar de oorzaken/triggers, alternatieven bedenken en oefenen hoe je anders zou kunnen reageren
- Leerkracht en ouders vullen de vragenlijst in het Kanjer Volg- en adviessysteem (KanVAS) in. Samen met ouders kunnen we adviezen selecteren die uit het KanVAS komen en een plan van aanpak maken.

- Individuele kinderen die sociaal vastlopen kunnen met hun ouders een ouder-kind training volgen. Ouders kunnen hiervoor kijken op www.kanjertraining.nl. Of ze kunnen worden doorverwezen naar specialistische hulp indien nodig.

6.6.2 Onwil.

Heeft een kind de opvatting dat het zich niet fatsoenlijk *wil* gedragen en met niemand rekening wil houden, dan reageert de school grenstellend. Ouders worden betrokken bij het feit dat hun kind het verlangen heeft zich te willen misdragen. De mentaliteit van een kind is immers de verantwoordelijkheid van de ouders. Het is cruciaal nu in het gesprek met de ouders expliciet te vragen:

- *Keurt u als ouder dit gedrag goed? Wilt u dat uw kind morgen weer zo reageert?*

Als ouders reageren vanuit ‘nee, maar...’, waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt, zal verwezen worden naar de Smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt. De meeste ouders willen dit niet.

De neiging ontstaat soms om alle omstandigheden rondom het kind te gaan aanpassen (beter toezicht, andere kinderen en de leerkracht moeten anders doen). Wanneer het echter om *onwil* gaat, kan de omgeving helemaal worden aangepast, maar wil het kind zich nog steeds niet fatsoenlijk gedragen. Vandaar deze bovenstaande vraag aan de ouders: Keurt u dit gedrag goed?

Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren, dan moeten ouders dat duidelijk tegen hun kind zeggen.

School heeft de steun van ouders nodig om hun kind bij te sturen. In de praktijk blijkt:

- Kinderen die handelen uit onvermogen, zijn goed te corrigeren als hun ouders goed samenwerken met de leerkrachten.
- Kinderen die handelen uit onvermogen zijn moeilijk te corrigeren als hun ouders dat onvermogen als excuus voor vertoond wangedrag gebruiken.
- Kinderen die zich *willen* misdragen zijn snel te corrigeren (omdat er geen onvermogen meespeelt) als ouders op dezelfde lijn zitten als de school.
- Kinderen die zich *willen* misdragen, zijn niet te corrigeren als ouders het een probleem van school vinden.

6.9 ‘Mijn kind mag slaan’

Wat als ouders een andere opvatting hebben over gedrag dan de school? Ouders vinden dat hun kind het recht heeft om agressief voor zichzelf op te komen. Het kind mag zich onfatsoenlijk gedragen ten koste van andere kinderen, leerkrachten, ouders of de school. Kortom, de rode kant van de smileyposter wordt goedgekeurd door de ouders.

De ouder wordt nu doorverwezen naar de directie. Deze maakt duidelijk:

- We hebben alle respect voor de regels die u thuis hanteert, daar bent u immers de baas
- Op school hebben wij aanvullende regels, deze bepalen wij.
- Indien u kiest voor onze school, moet u tegen uw kind zeggen dat hij zich op school aan de schoolregels moet houden.

- Wilt u ons helpen? Als alle kinderen voor zichzelf opkomen op de manier die u wenst, dan kan ik de veiligheid niet garanderen op school. Dat is mijn taak als directie.
- Als u niet wilt dat uw kind zich aan de schoolregels houdt, is er geen plek meer op deze school en moet u zoeken naar een school die beter aansluit bij uw wensen.

Tot die tijd wordt er een passende oplossing gezocht die recht doet aan de situatie. Het bestuur moet hierover geïnformeerd worden, zodat school rugdekking heeft.

Voorbeelden van passende oplossingen kunnen bijvoorbeeld zijn:

- Contract opstellen met duidelijke afspraken.
- Het kind wordt in een 'oefenklas' geplaatst.
- Het kind is slechts een beperkt aantal uren op school.
- Feedbackoefeningen doen.
- Consequenties bedenken wanneer leerling het leren belemmert. Bijv. kind wordt opgehaald door ouders als het zich misdraagt. School is immers een leerinstelling en geen opvang.
- Schorsing binnen de grenzen van de leerplichtwet zie hoofdstuk 7: 'Protocol schorsing en verwijdering'.
- Plaatsing op een andere school zie hoofdstuk 7: 'Protocol schorsing en verwijdering'.

Aanvullend: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben dus de verantwoordelijkheid om een (pest)probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen: het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders andermans kind een lesje gaan leren, met het doel de problemen voor het eigen kind op te lossen. Bij problemen van pesten of grensoverschrijdend gedrag zullen de leerkrachten, directie en ouders hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met elkaar, met het doel een goede oplossing te vinden die ook in de toekomst houdbaar is.

Voorbeeldgedrag van leerkrachten en ouders is van groot belang. Er zal minder worden gepest en minder grensoverschrijdend gedrag zijn als duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar (fatsoensnormen), waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met verbaal of fysiek geweld worden opgelost. Agressief gedrag van medewerkers, ouders en leerlingen wordt niet geaccepteerd. Alle betrokkenen nemen duidelijk stelling tegen dergelijke gedragingen.

Van alle betrokkenen wordt verwacht dat zij zich aan de volgende vuistregels houden:

- *Wij verwachten dat iedereen andere betrokkenen respectvol benadert.*
- *Iedereen spreekt in positieve zin over andermans opvoeding en andermans kind.*
- *Als iemand zich zorgen maakt om het welzijn van een kind, dan overlegt hij of zij met de school.*
- *Iedereen kent het verschil tussen overleg waarin zorg wordt gedeeld/ een oplossing wordt gezocht, en kwaadsprekerij.*
- *Iedereen onthoudt zich van kwaadsprekerijen op internet of via sociale media zoals WhatsApp.*

Indien meer achtergrondinformatie en/of diepgang in deze aanpak gewenst is, kan de 'Handleiding Conflictbeheersing en Mediation' van Kanjer geraadpleegd worden.

7. Schorsing en verwijdering van leerlingen

Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig ongewenst gedrag door een leerling, waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Er worden 4 vormen van maatregelen genomen:

- Interne time-out
- 7.2 Time-out
- 7.3 Schorsing
- 7.4 Verwijdering

7.1 Interne Time-out.

Een incident kan leiden tot een interne time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een interne time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de klas ontzegd.
- Ouders/verzorgers worden hiervan de zelfde dag op de hoogte gebracht.
- Van het incident wordt melding gemaakt in Parnassys (leerlingvolgsysteem) onder 'incidenten'.
- Voordat de leerling terug kan keren in de eigen klas vindt er een gesprek plaats met de groepsleerkracht en de directie. Dit gesprek is erop gericht afspraken te maken om een dergelijk incident in de toekomst te voorkomen.
- Van het gesprek wordt een verslag gemaakt en genoteerd in Parnassys. Ouders/verzorgers worden geïnformeerd over dit gesprek en de uitkomsten daarvan.

7.2 Time-out.

Een ernstig incident leidt tot een time-out met onmiddellijke ingang. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouders/verzorgers onmiddellijk van het incident en de time-out gemotiveerd op de hoogte gebracht. (zie noot 1)
- Van het incident wordt melding gemaakt in Parnassys onder 'incidenten'.
- De time-out maatregel kan eenmaal worden verlengd met 1 dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal 1 week. In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact op te nemen met de ouders.
- De ouders/verzorgers worden op school uitgenodigd voor een gesprek. Hierbij is de groepsleerkracht en de directie aanwezig.
- Van het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen. (zie noot 2)
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

7.3 Schorsing.

Pas bij een volgend ernstig incident, of in het afzonderlijke geval dat het voorgevallen incident zo ernstig is, kan worden overgegaan tot een formele schorsing. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing.

Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Van het incident wordt melding gemaakt in Parnassys onder 'incidenten'.
- Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden. (zie noot 3)
- De schorsing bedraagt maximaal 3 weken en kan hooguit 2 maal worden verlengd. (zie noot 4)
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
 - Het bevoegd gezag
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs

- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.

7.4 Verwijdering

Bij het zich meermalen voordoen van een ernstig incident, dat ingrijpende gevolgen heeft voor de veiligheid en/of de onderwijskundige voortgang van de school, kan worden overgegaan tot verwijdering. De wettelijke regeling voor het Bijzonder/Openbaar* onderwijs is hierbij van toepassing. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken leerkracht en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouders ter kennis worden gesteld en door de ouders voor gezien wordt getekend.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar
 - De ambtenaar leerplichtzaken
 - De inspectie onderwijs
- Het bevoegd gezag informeert de ouders schriftelijk en met redenen over het voornemen tot verwijdering, waarbij de ouders gewezen wordt op de mogelijkheid van het indienen van een bezwaarschrift.
- De ouders krijgen de mogelijkheid binnen zes weken een bezwaarschrift in te dienen.
- Het bevoegd gezag is verplicht de ouders te horen over het bezwaarschrift.
- Het bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- Een besluit tot verwijdering is pas mogelijk nadat een andere basisschool of een andere school voor speciaal onderwijs is gevonden om de leerling op te nemen of dat aantoonbaar is dat het bevoegd gezag, gedurende acht weken, er alles aan heeft gedaan om de leerling elders geplaatst te krijgen.

Noot 1: Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouders. De vraag blijft dan staan wat er moet gebeuren als de ouders niet te bereiken zijn. Eventueel is het verwijderen uit de klas en opvang elders nog een oplossing?

Noot 2: de time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.

Noot 3: Schorsing mag niet betekenen dat het doen van toetsen (denk aan cito-entree of eindtoetsen) wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Daarnaast kan het beschikbaar stellen van (thuis)studiemateriaal tot de mogelijkheden behoren.

Noot 4: wezenlijk is dat de schorsing aan een maximum termijn gebonden is; zij mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

8. Weglopen en vermissing.

Een andere vorm van (fysieke) onveiligheid kan zich voordoen in het geval een leerling zonder toestemming het schoolterrein verlaat. Dit protocol geeft richtlijnen voor de handelswijze van de medewerkers van Stapelhof in een dergelijke situatie.

8.1 Preventieve maatregelen:

- Laat geen onbekende personen toe binnen het schoolterrein. Vraag een onbekende naar de reden van het bezoek en met wie de persoon een afspraak heeft. Heeft de persoon geen afspraak of kan hij of zij geen reden geven, verzoek hem of haar dan vriendelijk het gebouw te verlaten.
- Wanneer de leerkracht met de leerlingen het schoolgebouw verlaat; dient hij/zij een telefoon bij zich te hebben om indien nodig contact met school op te nemen.
- In geval van zichtbare opbouw van spanning bij een met weglopen bekende leerling, vooraf noteren welke kleding hij/zij aan heeft. Bij daadwerkelijk weglopen noteren of de tas meegenomen is en of de leerling zijn/haar telefoon bij zich heeft.

8.2 Stappenplan bij weglopen/vermissing:

1. Als de leerling zonder toestemming het schoolterrein verlaat, gaat de leerkracht niet achter de leerling aan. De leerling wordt fysiek niet tegenhouden, tenzij de leerling een gevaar is voor zichzelf en/of zijn/haar omgeving. Indien mogelijk wordt getracht op de leerling in te praten om op school te blijven.
2. De leerkracht meldt bij de directie dat er een leerling is weggelopen. Deze neemt de verantwoordelijkheid ten aanzien van de weggelopen leerling over van de leerkracht.
3. Eén medewerker heeft de leiding en coördineert de gehele actie.
4. De leerkracht blijft bij zijn of haar groep en voorziet de directie van relevante informatie over de weggelopen leerling> kleding, telefoon, specifieke fysieke en/of mentale toestand, met wie laatst contact, stemming van de leerling, etc.
5. Eén medewerker gaat rondom het schoolterrein zoeken of de leerling in de buurt van de school is.
6. Informeren van de ouders/verzorgers:
 - Is de leerling binnen 15 minuten niet terug of is niet bekend waar de leerling zich bevindt, dan worden ouders/verzorgers op de hoogte gesteld.
 - In het gesprek met ouders wordt de situatie uitgelegd en aangegeven dat de school de verantwoordelijkheid niet kan dragen nu de leerling het schoolterrein verlaten heeft. In overleg met ouders wordt besloten of de politie ingeschakeld dient te worden.
 - Als de leerling bekend is met automutilatie en/of suïcidale uitingen heeft, wordt er direct contact met ouders gezocht.
 - Bij directe dreiging of gevaar wordt onmiddellijk politie ingeschakeld via 112 en daarna ouders/verzorgers gebeld.
 - De medewerker meldt in dit geval zo spoedig mogelijk bij de schoolleider om welke leerling het gaat, geeft een korte beschrijving van de situatie en indien mogelijk de gemoedstoestand van de leerling.
7. Als ouders niet bereikt kunnen worden, wordt er door de verantwoordelijke besloten of de politie ingeschakeld wordt.

8.3 Wanneer de leerling terecht is.

- Doorgeven aan ouders en (indien betrokken) politie.
- Als de leerling weer op school is, wordt die gewezen op de gevaren van weglopen en worden de consequenties van de gemiste lessen verteld. Als alleen de verblijfplaats bekend is, wordt het doorgegeven aan de ouders en/of de politie. Vervolgens wordt er een gesprek gepland met ouders, leerling, leerkracht en directie over hetgeen is voorgevallen en de vervolmaatregelen.
- Van het incident wordt melding gemaakt in Parnassys onder 'incidenten'.

- Weglopen wordt beschouwd als ongeoorloofd schoolverzuim. Hier wordt zo nodig melding van gemaakt bij bureau leerplicht.
- Bij herhaling van het weglopen dienen er afspraken gemaakt te worden met alle betrokkenen. Er wordt afgesproken dat de verantwoording bij de leerling ligt en daarna bij de ouders. Ook wordt afgesproken hoe wij als school zullen handelen volgens het wegloopprotocol en eventuele afwijkende afspraken in het belang van de leerling.
- Na schooltijd is er een mogelijkheid tot evaluatie met de betrokken collega's.

Bijlage 1: Praktische regels en afspraken Stapelhof.

Maart 2020.

Fietsen, steppen en speelgoed

- Wij lopen met de fiets aan de hand op het plein.
- De school is niet verantwoordelijk voor speelgoed dat van thuis wordt meegenomen.
- De kleuters hebben op vrijdag wielrijesdag en mogen deze dag iets met wielen (geen rolschaatsen en skates) meenemen.

In – en uitgaan van de school

- Om 8.20 gaan de schooldeuren open. De kinderen worden op school verwacht tussen 8.20 en 8.30 uur. Als zij op school aankomen gaan ze meteen in hun eigen lokaal aan de slag met een werkje dat voor hen klaar ligt.
- Ouders, behalve die van nieuwe kleuters, nemen bij de deur afscheid van hun kinderen en wachten ze daar ook weer op.

Pauze

- Voor het naar buiten gaan, kunnen de kinderen iets eten en drinken. Dit gebeurt in de klas.
- Ouders worden gestimuleerd om iets gezonds mee te geven; fruit en/ of een boterham.
- Verjaardagen vieren we in de kleine pauze, tijdens het eten en drinken. We mogen tijdens of na de kleine pauze bij Ingrid een verjaardagskaart halen en gaan we bij de andere leerkrachten langs om ons te laten feliciteren. We delen geen traktaties uit aan broertjes, zusjes of vriendjes in andere groepen.

Buiten spelen

- De jassen mogen uit als de temperatuur boven de 15 graden is. Voor de kleuters beslist de leerkracht.
- We spelen op het hele plein.
- Alleen na toestemming van de leerkracht mag de bal gehaald worden als deze van het plein afrolt.

WC-bezoek

- In principe voor - en na schooltijd en in de pauze (voor of na het buitenspelen). Tijdens de les 1 kind tegelijk. Tijdens instructie alleen toiletbezoek bij hoge nood.

Mobiele telefoons.

- Mobiele telefoons van leerlingen staan tijdens schooltijden uit en liggen in de klas in de daarvoor bestemde bak.

Aanzien school

- Stoelen worden op tafel gezet als de vloer gestofzuigd dient te worden.
- Als de stoelen niet op tafel staan, worden de tafels gesopt.

Bijlage 2: Handvatten grensoverschrijdend gedrag.

Stappenplan grensoverschrijdend gedrag

1. De leerkracht benoemt het grensoverschrijdende gedrag:
"Ik zie dat...", "Ik hoor dat..."

En wat het met hem/haar/de klas doet (gevoel):
"Ik merk dat het ...", "Ik heb last van...", "Ik vind het storend dat..."

2. De leerkracht vraagt naar de bedoeling van dit gedrag:
"Is het je bedoeling om...?" of "Wil je echt ...?"

Nee -> "Fijn dat dacht ik al, stop er dan maar mee"
"Hoe ga je het de volgende keer anders doen?"
"Wat spreken we af?"

Ja -> "Meen je dat?"
"Blijf je hiermee doorgaan?"
VERBAZING TONEN

Bij **Ja**:

3. De leerkracht stapt over naar leiderstaal:
 - "Kijk me aan", "Ik wil dat je nu...", "Stoppen nu", "Hier geven ...(materiaal)"
 - "Je hebt nu de keus..."

Je luistert naar mij

Consequentie

Bijvoorbeeld:

- Dicht bij de leerkracht laten zitten
- "Ik spreek je straks.. (na schooltijd/pauze)"
- Afkoelplek
- Uit de klas (eventueel hulp van collega/directie)
- Ouders bellen

4. In beide keuzes zal de leerkracht buiten lestijd een gesprek voeren met het kind.

De leerkracht vraagt nogmaals naar de **BEDOELING**:

- "Was het jouw bedoeling om ...?"
- "Ben je van plan om hiermee door te gaan?"

Onmacht

Nee, ik wil stoppen:

- Afspraken/plan maken
- Eventueel goedmaken/herstellen
- Ouders worden geïnformeerd

Onwil

Ja, ik wil doorgaan:

- Ouders worden gebeld voor een gesprek op school
- Kind uit de klas

Gesprek met ouders:
Keuren ouders het gedrag goed?

Nee

Hulp aanbieden
Passende plek indien nodig
Samen plan van aanpak maken
2 klassen hoger/lager
Kind dichtbij leerkracht

Nee, maar

Smileyposter
'Er is geen excuus voor
wangedrag'
'Wilt u dat uw kind...?'

Ja

Grenzen school aangeven (Smileyposter)
Kind voorlopig uit de klas, bedenktijd ouders
Is dit de juiste school voor u?
Schorsen
Gedrag verandert niet? Vervangende school

Aanvullende informatie.

Handvatten grensoverschrijdend gedrag is geschreven om inzichtelijk te maken wat de stappen zijn die genomen kunnen worden. Hierbij is uitgegaan van een situatie waarin de veiligheid van omstanders niet in het geding is, maar het gaat om een machtsstrijd. De stappen helpen om als leerkracht vanuit vertrouwen te communiceren en het kind de mogelijkheid te bieden de rechthoek weer binnen te komen. Komt dit gedrag vaker voor en kan er een patroon geconstateerd worden? Schakel dan het zorgteam in en geef tijdig aan naar ouders of dit gedrag nog binnen de mogelijkheden van de school behandeld kan worden.

Bij grensoverschrijdend gedrag waarin het kind aangeeft dat het de bedoeling is om zo te doen, kan na schooltijd nogmaals gevraagd worden naar de bedoeling. Als het kind daarop aangeeft dat het niet zijn bedoeling was kan de groene kant van het stappenplan gevolgd worden. Wanneer het kind zegt dat het wel zijn bedoeling was mag dit herhaald worden waar de ouders bij zijn. Als ouders daarop aangeven dat ze het gedrag afkeuren is er steun om verdere stappen te ondernemen. Ouders kunnen echter ook reageren vanuit ja, maar waarin er een opsomming van redenen voor het gedrag komt. **Er is geen enkel excuus voor wangedrag!** Dit mag ook duidelijk gemaakt worden en daaropvolgend kan verwezen worden naar de Smileyposter, met de vraag of het de bedoeling is dat hun kind andere kinderen lastigvalt.

Tenslotte kunnen ouders het gedrag ook goedkeuren, hierbij kan worden terugverwezen naar de schoolregels waarmee de ouders akkoord gingen toen ze hun kind inschreven. Met de boodschap dat als dit niet onderschreven kan worden er hier geen plek meer is op school en er gezocht mag worden naar een school waar dit wel toegestaan is.

Onderstaand nog enkele aanvullende opmerkingen ter ondersteuning van de stappen:

Heb je het zelf kunnen waarnemen, of gebeurde het buiten je zicht?

Waargenomen: pal staan voor het fatsoen en handelen door kinderen eerst te scheiden van elkaar.
Buiten je zicht: blijf uit een primair oordeel en toon verbazing.

Was of is de veiligheid in het geding (van jou, kind, of omstanders)?

Veiligheid gaat voor. Indien nodig ontruimen, kinderen naar andere ruimte, extra hulp laten halen.

Grensoverschrijdend gedrag van ouders of van leerlingen?

Bij ouders zorg dat er geen andere kinderen in de buurt zijn. Neem ouder mee naar andere ruimte of maak aparte afspraak. Regel toezicht voor andere kinderen.

Staan er omstanders bij, die zich ermee kunnen bemoeien of die in een loyaliteitsconflict kunnen komen?

Opvang regelen voor andere kinderen of probleem parkeren naar moment dat er geen kinderen meeluisteren.

Ben je in staat om te reageren?

Nee: probleem parkeren om te voorkomen dat je dingen zegt waar je spijt van krijgt. Geef aan wanneer en onder welke voorwaarden dat wel kan.

Is het grensoverschrijdende gedrag van het kind naar jou toe gericht?

Haal een collega erbij, eventueel door middel van een kind uit de klas.